

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΤΖΕΚΤ

**“ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΟ ΜΥΘΟ ΤΟΥ
ΟΙΔΙΠΟΔΑ ”**

ΟΡΕΣΤΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ 62 / 14

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΑΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος

Εισαγωγή

1) Το θέμα

2) Η επιλογή των συντελεστών

3) Παραγωγή (πρόβες, φώτα, κοστούμια, συντελεστές, υλικά-εξοπλισμός)

4) Δομή και δραματουργία παράστασης

5) Ανάλυση της παράστασης

6) Στόχος και συμπεράσματα

Αντί επιλόγου

Βιβλιογραφία

Πρόλογος

Κατά τη φοίτηση στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, λόγω της φύσης του τμήματος, δίνεται η ευκαιρία στους φοιτητές να έρθουν σε επαφή με διαφορετικές πτυχές της μουσικής, μουσικές παραδόσεις, καθηγητές. Προσωπικά κατά τη διάρκεια των σπουδών μου έπαιξαν καθοριστικό ρόλο τα μαθήματα Σύγχρονης Μουσικής του κ. Κυριακάκη, ο Ελεύθερος Αυτοσχεδιασμός του κ. Βασιλειάδη και τέλος το μάθημα Πρακτικές Ελεύθερου Αυτοσχεδιασμού του κ. Ατζακά. Συγκεκριμένα, η επαφή με έργα σύγχρονης μουσικής, ο συνδυασμός της μουσικής με άλλες μορφές τέχνης, η ελευθερία του αυτοσχεδιασμού αλλά και ο ρόλος του μουσικού κατά τη διάρκεια μιας δράσης ήταν μερικά απο τα στοιχεία που αποκόμισα από τη συμμετοχή μου στα μαθήματα που προαναφέρθηκαν. Η απόκτηση αυτών των σημαντικών εμπειριών που έλαβα αποτέλεσαν το έναυσμα στην επιλογή του συγκεκριμένου πτυχιακού πρότζεκτ.

Εισαγωγή

Η δημιουργία μιας μουσικής παράστασης ήταν μια ανάγκη για έρευνα και αναζήτηση πάνω στην τέχνη αλλά και εσωτερική. Ως πρώτη φορά στη θέση του ερευνητή οι λόγοι που με ώθησαν στην πραγματοποίηση της πτυχιακής μου εργασίας μέσω μιας μουσικής παράστασης ποικίλουν. Ο πρωταρχικός λόγος είναι ο συνδυασμός των τεχνών του θεάτρου, του χορού, της σκηνοθεσίας με τη μουσική. Έμπνευση στάθηκε ο Έλληνας συνθέτης Γιάννης Χρήστου με την έννοια της

«μεταμουσικής» ως υπέρβαση της μουσικής με την συνεργασία των παραπάνω τεχνών σε συνδυασμό με την φιλοσοφία. Καθώς και οι έννοιες της «Πράξης» και της «Μετάπραξης»:

Κάθε φορά που μία δράση εκτελείται (αγγλ. performed) σκόπιμα, για να εναρμονίζεται με την τρέχουσα καθολική λογική που χαρακτηρίζει την τέχνη, η δράση αυτή είναι μία πράξη, δηλαδή μία δράση σκόπιμη και χαρακτηριστική. Κάθε φορά όμως που μια δράση εκτελείται επίσης σκόπιμα, αλλά για να προχωρήσει πέρα από την τρέχουσα καθολική λογική που χαρακτηρίζει την τέχνη, η δράση αυτή είναι μία «Μετάπραξη» (metapraxis) ή μία δράση σκόπιμα μη χαρακτηριστική: μια «μετα-δράση» (αγγλ. meta-action). Έτσι στις λεγόμενες performing arts: Κάθε δράση που απαιτεί από τον εκτελεστή της να προχωρήσει πέρα από την τρέχουσα λογική του μέσου στο οποίο ανήκει, που απαιτεί από αυτόν να προχωρήσει πέρα από τη λογική του πεδίου δράσης του: η δράση αυτή είναι μία «μετάπραξη» και είναι σκόπιμα «μη χαρακτηριστική». Αντίστροφα, μία δράση που συμμορφώνεται με την τρέχουσα λογική του μέσου αυτού, εφόσον είναι σκόπιμα «χαρακτηριστική» είναι μία «πράξη» (Lucciano 2000, 168).

Στόχος λοιπόν του μουσικού αυτού πρότζεκτ δεν είναι μόνο η εναρμονισμένη συνύπαρξη των τεχνών και η προσφορά της μιας τέχνης στην άλλη. Αλλά και η έρευνα πάνω στις έννοιες της πράξης και της μετάπραξης με εργαλείο τον κατευθυνόμενο αυτοσχεδιασμό, όπου οι εκτελεστές περνούν σε κάτι διαφορετικό από αυτό που λογικά περιμένει από αυτούς ο ακροατής.

Έτσι προσδοκία μου ήταν, η δημιουργία ενός μουσικού πρότζεκτ να μπορέσει να αποτελέσει πηγή έμπνευσης αρχικά στην ακαδημαϊκή κοινότητα αλλά και μετέπειτα στην καλλιτεχνική. Το ερώτημα που γεννάται επίσης είναι κατά πόσο μια ιδέα, μια ιστορία μπορεί να αφηγηθεί με εργαλείο τον κατευθυνόμενο αυτοσχεδιασμό και την δραματολογία όταν παρουσιάζεται μέσω "της ανάδευσης" των τεχνών. Όπως σε οποιαδήποτε παρουσίαση, έτσι και στη συγκεκριμένη προσπάθεια καθοριστικός παράγοντας είναι οι προσλαμβάνουσες δια μέσω των αισθήσεων και οι προβληματισμοί που προκαλούνται στο δέκτη.

Σκοπός μου λοιπόν ήταν το στήσιμο ενός πτυχιακού πρότζεκτ με εργαλείο τον κατευθυνόμενο αυτοσχεδιασμό από το μουσικό επίπεδο μέχρι και την κινησιολογία πάνω σε μια ιδέα με πειραματισμό στις έννοιες της πράξης και της μετάπραξης ώστε το ηχητικό αποτέλεσμα να μεταμορφώνεται σε μουσική.

Οι συμμετέχοντες έτσι, παρόλο που ακολουθούν τις κατευθύνσεις που τους δίνονται από το δημιουργό, έχουν και την ελευθερία να αφήσουν και το δικό τους προσωπικό στίγμα στο δημιούργημα αποκτώντας ένα ρόλο "συν-δημιουργού". Έτσι, ακόλουθο ζήτημα που προκύπτει είναι να εκτιμηθεί η συνεργασία του δημιουργού και των συντελεστών και κατά πόσο μπορεί να αποδώσει μέσω μιας τέτοιας διαδικασίας.

1) Το θέμα

Αφορμή στάθηκε το έργο του Σοφοκλή *Οιδίποδας Τύραννος* καθώς είναι ένα έργο που πάντα με γοήτευε. Έτσι, είδα όλη αυτή την αναζήτηση του ήρωα να βρει το ποιος είναι, να βρει την αλήθεια, να έρθει σε επαφή με την καταγωγή του, που συνεχίζει να αναζητά μέχρι τέλους και με συγκίνηση. Επίσης ένα δεύτερο κομμάτι είναι η αναζήτηση της ρίζας του, της καταγωγής του, του παρελθόντος του και το από πού έρχεται. Το ταξίδι της αναζήτησης του Οιδίποδα είναι ένα ταξίδι αναζήτησης στον πολιτισμό μας. Μόλις επέλεξα το θέμα και άρχισα να το μελετώ, συνειδητοποίησα ότι ένας βασικός λόγος που απέρριπτα τις προηγούμενες ιδέες που είχα ήταν η έλλειψη της διαχρονικότητας. Στον μύθο του Οιδίποδα βρήκα αυτό το στοιχείο που έλλειπε. Την διαχρονικότητα.

2) Η επιλογή των συντελεστών

Από την στιγμή που προσδιορίστηκε το θέμα του πρότζεκτ, επέλεξα τους μουσικούς-performers με βάση τα μουσικά όργανα που ήθελα και είχα φανταστεί για την παράσταση και κατά πόσο θα μπορούσα να επικοινωνήσω μαζί τους. Επικοινωνήσα αρχικά με τρεις βασικούς συντελεστές. Την Αλίκη Μαϊδώνη, την Κατερίνα Σωτηράκη και την Ειρήνη Αλεξίου. Η Αλίκη παίζει τσέλο, η Κατερίνα ακορντεόν και η Ειρήνη κλαρινέτο. Μετά από αυτήν την επιλογή που ξεκίνησε ως ο πυρήνας της παράστασης προστέθηκαν και άλλοι μουσικοί-performers ανάλογα με τις ανάγκες που προέκυπταν όσο δούλευα την παράσταση. Στην συνέχεια εμφανίστηκε ο ρόλος της Ειμαρμένης στον οποίο αρχικά ήταν ένας άλλος performer ο Σταύρος, ο οποίος στην πορεία αποχώρησε οπότε τον ρόλο αυτόν τον ανέλαβε η Άννα Συμεωνίδου. Επίσης ο performer που αποχώρησε έπαιζε και ηλεκτρική κιθάρα στην παράσταση, έτσι στην θέση του μπήκε ο Σπύρος Μισοκέφαλος. Ακόμα η Στέλλα Βουτουφιανάκη ως μονωδός για τον ρόλο της Σφίγγας, η Αναστασία-Σοφία Αναστασοπούλου στο τυμπάνιο και οι δύο φιγούρες – θνητοί ο Ακριβός Ζερβός και η Μαρία Ζαλίμη. Τέλος χειριστές στα φώτα ήταν οι Ηρώ Ζαλίμη και ο Επαμεινώνδας Τζιβένης.

3) Παραγωγή

Πρόβες

23/03/2018

Πρώτη συνάντηση-πρόβα.

Συμμετείχαν: Αλίκη-Τσέλο, Κατερίνα-Ακορντεόν, η Ειρήνη-Κλαρινέτο, Σταύρος-Ηλεκτρική κιθάρα.

Περιεχόμενο συνάντησης:

- Παρουσίαση και ανάλυση του μύθου και του περιεχομένου της παράστασης στους συντελεστές.
- Διασαφήνιση του ρόλου και του χαρακτήρα κάθε μιας από τις μοίρες.
- Πρώτη απόπειρα κατευθυνόμενου αυτοσχεδιασμού και ενσωμάτωσης των σκηνικών υλικών στη δραματουργία. Αποφασίστηκε να δημιουργηθεί ένας ιστός που θα «αιχμαλωτίζει» τους μουσικούς με ένα κουβάρι από κόκκινο νήμα που χειρίζεται ο Σταύρος,
- Εξέλιξη της αυτοσχεδιαστικής διαδικασίας και δοκιμές ελέγχου και απελευθέρωσης του αυτοσχεδιασμού. Δοκιμαστικές μορφοποιήσεις του υλικού.
- Εικόνα 1: Δόθηκε στο Σταύρο -χειριστή του νήματος- ο ρόλος της Ειμαρμένης. Ελέγχει σαν μαριονέτες τις μοίρες, δίνοντας την εντύπωση πως οι χειρονομίες τους (οι οποίες παράγουν τη μουσική στα όργανα) κατευθύνονται αποκλειστικά απ' αυτήν.
- Μόλις εξαντλήσαμε αυτήν την εικόνα, δοκιμάσαμε μια ακόμα. Σε αυτήν την εικόνα ήμουν εγώ με το βιολί χωρίς δοξάρι αλλά με ένα κουβάρι νήμα. Ζήτησα από τα κορίτσια να περνάνε το νήμα από τις χορδές του βιολιού σαν δοξάρι και να υπάρχει μια ροή. Καθώς περνούσε το νήμα από τις χορδές παρήγαγε έναν ήχο αρκετά απόκοσμο που ήταν ζητούμενο. Μόλις το καταφέραμε άρχισα να δοκιμάζω και διαφορετικές νότες με το αριστερό χέρι κάνοντας pizzicato.
- Εικόνα 2: Οι μοίρες εγκλωβίζουν τον βιολιστή-πρωταγωνιστή, μπλέκουν το νήμα με το δοξάρι του και παράγουν με το νήμα ήχο στο βιολί του. Αυτός «αντιστέκεται» με pizzicato του αριστερού χεριού.

26/03/2018

Δεύτερη συνάντηση-πρόβα.

Συμμετείχαν: Αλίκη-Τσέλο, Κατερίνα-Ακορντεόν, η Ειρήνη-Κλαρινέτο, Σταύρος-Ηλ.κιθάρα.

Περιεχόμενο συνάντησης:

- Δεύτερη απόπειρα κατευθυνόμενου αυτοσχεδιασμού και ενσωμάτωσης νέων σκηνικών υλικών στη δραματουργία. Αποφασίστηκε να δημιουργηθούν μονοπάτια από πολλά σκορπισμένα παπούτσια που θα τα χειρίζονται οι τρεις Μοίρες.
- Δοκιμή κατευθυνόμενου αυτοσχεδιασμού του Σταύρου-ηλεκτρική κιθάρα σε συνδυασμό με ένα φωνητικό αυτοσχεδιασμό των Μοιρών καθώς δημιουργούν μονοπάτια με τα παπούτσια.
- Εξέλιξη του συμβάντος με εμένα να ψάχνω μέσα στον όγκο των παπουτσιών ψιθυρίζοντας στίχους από το κείμενο του Heiner Müller “ *Οιδίποδα σχόλιο* ” όπως « κανένας δεν έχει την περπατησιά μου, το κουσούρι του για όνομα, επάνω στα πόδια τα δικά του και σ’ άλλα βάδισε η μοίρα, το κάθε βήμα αποτρέψιμο, αναπότρεπτο το επόμενο, ένα βήμα φέρνει το άλλο. » ενώ οι Μοίρες τοποθετούσαν παπούτσια μπροστά μου και με καθοδηγούσαν.
- Εικόνα 3: Σε ένα ηχοτοπίο της ηλεκτρικής κιθάρας ο Οιδίποδας-θνητός ψάχνει μέσα σε ένα όγκο παπουτσιών ψιθυρίζοντας ενώ οι Μοίρες τραγουδώντας τον κατευθύνουν με τα μονοπάτια παπουτσιών που δημιουργούν.

02/05/2018

Τρίτη συνάντηση-πρόβα.

Συμμετείχαν: Αλίκη-Τσέλο, Κατερίνα-Ακορντεόν, η Ειρήνη-Κλαρινέτο.

Περιεχόμενο συνάντησης:

- Απόπειρα ερευνητικού αυτοσχεδιασμού με αφορμή ηπειρώτικα μοιρολόγια και το μουσικό ιδίωμα της ηπειρωτικής πολυφωνικής μουσικής.
- Ακρόαση και μελέτη πάνω σε ηχογραφήσεις από παραδοσιακούς μουσικούς της περιοχής.
- Δοκιμή ελεύθερου αυτοσχεδιασμού.
- Παρατήρηση ότι η εφαρμογή της προηγούμενης άσκησης βοήθησε να μετακινηθούμε και να ξεφύγουμε από το μουσικό υλικό που είχε προκύψει μέχρι στιγμής στους αυτοσχεδιασμούς, να συντονισθούμε και να επικοινωνήσουμε καλύτερα μουσικά.

03/05/2018

Τέταρτη συνάντηση-πρόβα.

Συμμετείχαν: Αλίκη-Τσέλο, Κατερίνα-Ακορντεόν, η Ειρήνη-Κλαρινέτο, Σταύρος-Ηλ.κιθάρα.

Περιεχόμενο συνάντησης:

- Δοκιμή και επεξεργασία της εικόνας 3 με τα παπούτσια.
- Δημιουργία ρυθμικού αυτοσχεδιασμού με τα παπούτσια καθώς ψάχνω μέσα στον όγκο των παπουτσιών.
- Χρήση κειμένου και λέξεων στον φωνητικό αυτοσχεδιασμό των Μοιρών από το κείμενο " *Οιδίποδα σχόλιο* ".
- Δοκιμή και ανάπτυξη της εικόνας 1 με το δέσιμο των Μοιρών από την Ειμαρμένη. Μετά τον ομαδικό αυτοσχεδιασμό των Μοιρών καταλήγουν σε ένα solo η κάθε μια Μοίρα.
- Ανάπτυξη των soli των Μοιρών.
- Διανομή Μοιρών: Άτροπος-Αλίκη, Κλωθώ-Κατερίνα, Λάχεσις-Ειρήνη.

Πρόβα με τον καθηγητή

Συμμετείχαν: Αλίκη-Τσέλο, Κατερίνα-Ακορντεόν, η Ειρήνη-Κλαρινέτο, Σταύρος-Ηλ.κιθάρα.

Περιεχόμενο συνάντησης:

- Παρουσίαση των εικόνων 1, 2 και 3.
- Τα σχόλια που λάβαμε ήταν:
- η Ειμαρμένη να προετοιμάζει και να κάνει πιο χαρακτηριστικές τις χειρονομίες καθώς παίζει με τα νήματα και να ελέγχει με μια χειραγωγική στάση τις τρεις Μοίρες.
- Όσον αφορά τον αυτοσχεδιασμό των τριών Μοιρών, να μην βιάζονται να αλλάξουν κατάσταση και υφή, να δίνουν χρόνο στα μουσικά συμβάντα και να απλώνουν τις φράσεις καθώς αυτό δίνει ένα αίσθημα σιγουριάς.

- Σκέψη να υπάρχουν κάποιες ακίνητες φιγούρες-θνητοί στην σκηνή ώστε να τυλίγει και αυτούς η Ειμαρμένη με το νήμα και να δημιουργηθεί ένα μεγαλύτερο πλέγμα.

04/05/2018

Πέμπτη συνάντηση-πρόβα.

Συμμετείχαν: Αλίκη-Τσέλο, Κατερίνα-Ακορντεόν, η Ειρήνη-Κλαρινέτο, Σταύρος-Ηλ.κιθάρα.

Περιεχόμενο συνάντησης:

- Επεξεργασία της εικόνας 1, όπου η Ειμαρμένη τυλίγει με τα νήματα τις Μοίρες με την διαφορά να τυλίγει και εμένα.
- Προσπάθεια να ξεμπλεχτώ από τα νήματα ενώ οι Μοίρες μεταφράζουν μουσικά αυτήν την πάλη.
- Δοκιμές ελέγχου και απελευθέρωσης του αυτοσχεδιασμού των Μοιρών σε σχέση με τις κινήσεις που κάνω.
- Ανάπτυξη των soli των Μοιρών και δοκιμαστικές μορφοποιήσεις του υλικού.
- Δοκιμή αυτοσχεδιασμού των soli με βάση μια ιστορία με χαρακτηριστικά της κάθε Μοίρας που θα λειτουργεί σαν παρτιτούρα.
- Αποτελέσματα της δοκιμής : κάθε αυτοσχεδιασμός αυτήν την φορά διήρκησε περίπου δύο λεπτά, είχε πολλές ποιότητες και ανέπνεε μουσικά.

03/06/2018

Έκτη συνάντηση-πρόβα.

Συμμετείχαν: Αλίκη-Τσέλο, Κατερίνα-Ακορντεόν, η Ειρήνη-Κλαρινέτο, Σταύρος-Ηλ.κιθάρα. Στέλλα-μονωδός.

Περιεχόμενο συνάντησης:

- Παρουσίαση του περιεχομένου της παράστασης στην Στέλλα-μονωδό και διασαφήνιση του ρόλου της.
- Δοκιμή και χρήση φακών. Έδωσα στις τρεις Μοίρες από ένα μπλε led φωτάκι ώστε να κάνουν την είσοδό τους με αυτό ενώ εγώ έψαχνα με ένα λευκό φακό μέσα στα παπούτσια.
- Εξέλιξη της εικόνας 3. Καθώς πατούσα πάνω στα παπούτσια που έριχναν οι τρεις Μοίρες, με οδήγησαν σε ένα σημείο όπου όταν έφτασα μου έφεραν το βιολί και με έστησαν σαν άγαλμα.
- Η Άτροπος-Αλίκη θα με έστηνε σαν άγαλμα, η Κλωθώ-Κατερίνα θα μου έφερνε το δοξάρι και η Λάχεσις-Ειρήνη το βιολί όπου θα το τοποθετούσε πάνω μου.
- Εικόνα 4: Μόλις οι τρεις Μοίρες στήνουν τον θνητό, εμφανίζεται η Στέλλα-Σφίγγα και τραγουδάει το αίνιγμα της Σφίγγας. Το αίνιγμα ήταν « Τι έστιν ο μιαν φωνήν τετράπουν και δίπουν και τρίπουν γίνεται ».
- Δοκιμή της εικόνας 1 όπου ήρθε η Ειμαρμένη και μου πήρε το δοξάρι για να παίξει στα νήματα.
- Διαπίστωση έλλειψης ροής και διαφορετικών ποιοτήτων και δοκιμές βελτίωσης με οδηγία πιο οξύ και τραχύ ήχο στον αυτοσχεδιασμό.
- Εικόνα 5: Η Ειμαρμένη με έδεσε και με τα νήματα και καθώς προσπαθούσα να ξεφύγω οι τρεις Μοίρες μετέφραζαν μουσικά αυτήν την πάλη. Όταν κατάφερα και ξέφυγα παρατήρησα ένα ζευγάρι παπουτσιών να κρέμεται από πάνω μου και τότε πήρα το δοξάρι μου και προσπάθησα να κόψω το σκοινί που ήταν δεμένα. Παράλληλα η Άτροπος-τσέλο έκανε έναν ήχο στο τσέλο σαν να έκοβε κάτι. Έπειτα έπεσαν τα παπούτσια και καθώς τα φορούσα, ζήτησα από τις τρεις Μοίρες να παίξουν πολύ σιγά αρμονικούς. Τα φόρεσα και ζήτησα να ανεβάσουν την ένταση. Έκανα ένα βήμα προς το βιολί ενώ οι Μοίρες συνέχιζαν να παίζουν. Κάθε φορά που πατούσα το πόδι μου κάτω σταματούσαν όλοι. Αυτό έγινε τρεις φορές μέχρι που έβγαλα τα παπούτσια.

09/06/2018

Έβδομη συνάντηση-πρόβα.

Συμμετείχαν: Αλίκη-Τσέλο, Κατερίνα-Ακορντεόν, η Ειρήνη-Κλαρινέτο.

Περιεχόμενο συνάντησης:

- Επεξεργασία και καθορισμός μουσικών συμβάντων σε soli και tutti των Μοιρών, η είσοδος της Ειμαρμένης, το δέσιμο των θνητών και η απελευθέρωση του Οιδίποδα-θνητού.
- Δοκιμές ελέγχου και απελευθέρωσης του αυτοσχεδιασμού. Δοκιμαστικές μορφοποιήσεις του υλικού.
- Στην είσοδο της Ειμαρμένης ζήτησα στον αυτοσχεδιασμό να παίξουν πολύ σιγά κρατημένες νότες και όσο πλησίαζε η Ειμαρμένη να άλλαζε η ατμόσφαιρα και να γινόταν πιο επιβλητική. Κατά την διάρκεια αυτών των κρατημένων φθόγγων ζήτησα να βάλλουν μέσα και το στοιχείο του αέρα.
- Δοκιμή αλλαγής υφής και ατμόσφαιρας ανάμεσα σε δύο διαφορετικούς αυτοσχεδιασμούς με το σήμα μου αρχικά και στην συνέχεια με το σήμα της Αλίκης-τσέλο.
- Μορφοποίηση του αυτοσχεδιασμού κατά την είσοδο της Ειμαρμένης ώστε να γίνει πολύ αιχμηρή η μουσική υφή όταν πλησίαζε η Ειμαρμένη.
- Επεξεργασία και μορφοποίηση των soli με κατευθύνσεις: στην Άτροπο-τσέλο να έκανε πιο αργές δοξαριές και να πίεζε το δοξάρι στις χορδές ώστε να ακούγεται ένα τρίξιμο. Στην Κλωθώ-ακορντεόν να ξεκινούσε με πολύ ψιλές κρατημένες νότες πολύ σιγά με όσο πιο καλό έλεγχο μπορούσε σαν να ήταν μεταξένια νήματα. Ενώ στην Λάχεσις-κλαρινέτο να κινούνταν σε πολύ ψιλές και πολύ χαμηλές περιοχές.

23/06/2018

Όγδοη συνάντηση-πρόβα.

Συμμετείχαν: Αλίκη-Τσέλο, Κατερίνα-Ακορντεόν, η Ειρήνη-Κλαρινέτο, Στέλλα-μονωδός, Αναστασία Σοφία-τυμπάνιο, Σπύρος-ηλ.κιθάρα, Άννα-Ειμαρμένη, Ακριβός-θνητός, Μαρία-θνητή.

Περιεχόμενο συνάντησης:

- Σχεδιασμός και στήσιμο φωτισμού της παράστασης.
- Τοποθέτηση σκηνικών αντικειμένων.
- Πέρασμα όλης της παράστασης σε ροή.

- Δοκιμή και προσθήκη υλικού μετά από παρατηρήσεις που προέκυψαν.
- Απόπειρα των θνητών να κρατάνε ένα ισοκράτημα καθώς εγώ έψαχνα στα παπούτσια. Στην συνέχεια να ψιθυρίζουν κάποια λόγια αντί να κρατάνε το ίσον και λειτούργησε καλύτερα.
- Περιορισμός στη μεσαία περιοχή κατά των φωνητικό αυτοσχεδιασμό των Μοιρών για να έχει όγκο η φωνή τους και διατήρηση σταθερού βηματισμού προς την σκηνή κρατώντας το φωτάκι κοντά στο πρόσωπό τους.
- Δημιουργία μονοπατιού με τα παπούτσια σε σχήμα σπείρας με αργές κινήσεις του Οιδίποδα-θνητού και απουσία βλεμματικής επαφής από τις Μοίρες.
- Δοκιμή χρήσης μικροφώνου από την Στέλλα-Σφίγγα με χρήση υψηλών φωνητικών περιοχών και επιβλητική παρουσία. Δομή φωνητικού αυτοσχεδιασμού Σφίγγας: φωνητικός αυτοσχεδιασμός-απαγγελία γρίφου-φωνητικός αυτοσχεδιασμός και φεύγει οπισθοχωρώντας.
- Μουσικά, η Κλωθώ-ακορντεόν στο solo της να πλέξει περισσότερες νότες. Η Άτροπος-τσέλο να δοκιμάσει pizzicati με glissandi μαζί προς μια κατεύθυνση. Η Ειμαρμένη, να μην δείχνει θυμωμένη καθώς είναι υπεράνω όλων. Να μπει αποφασιστικά με απάθεια και όχι εμπάθεια. Επίσης ο ιστός από νήματα που δημιουργεί όταν δένει τους θνητούς να γίνει πιο πυκνός.
- Συνοδεία από το τυμπάνιο κατά την είσοδο της Ειμαρμένης και μουσική μετάφραση των κινήσεών της.
- Έναρξη ψιθύρων από τους θνητούς μετά την απελευθέρωση του Οιδίποδα-θνητού από τα νήματα και παύση ψιθύρων όταν πέφτουν τα παπούτσια από ψηλά και τα φοράει.
- Στο τέλος κατά την έξοδο ακούγεται δυνατά το pizzicato που παίζει στο βιολί ο Οιδίποδας-θνητός και μόλις περάσει από την πόρτα του αμφιθεάτρου τη κλείνει με δύναμη ώστε να ακουστεί ο κρότος.

25-28/06/2018

Συμμετείχαν: Αλίκη-Τσέλο, Κατερίνα-Ακορντεόν, η Ειρήνη-Κλαρινέτο, Στέλλα-μονωδός, Αναστασία Σοφία-τυμπάνιο, Σπύρος-ηλ.κιθάρα, Άννα-Ειμαρμένη, Ακριβός-θνητός, Μαρία-θνητή.

Περιεχόμενο συναντήσεων:

- Πέρασμα σε ροή με τα ρούχα και τα φώτα της παράστασης.
- Δοκιμή μικροφώνου στο αίνιγμα της Σφίγγας με επεξεργασμένο ήχο.
- Τοποθέτηση ενός κύβου όπου θα ανέβαινε η Στέλλα-Σφίγγα.
- Δοκιμή προσθήκης κόκκινης μπογιάς μέσα στα παπούτσια που κρέμονταν για να άφηνα κόκκινα αποτυπώματα στο τέλος όταν έβγαζα τα παπούτσια.
- Δραματουργική σκηνική χρήση δύο μουσικών οργάνων, ενός κλαρίνου και ενός ευφώνιου.

29/06/2018

Συμμετείχαν: Αλίκη-Τσέλο, Κατερίνα-Ακορντεόν, η Ειρήνη-Κλαρινέτο, Στέλλα-μονωδός, Αναστασία Σοφία-τυμπάνιο, Σπύρος-ηλ.κιθάρα, Άννα-Ειμαρμένη, Ακριβός-θνητός, Μαρία-θνητή.

Περιεχόμενο συνάντησης:

- Προετοιμασία χώρου και στήσιμο σκηνικών αντικειμένων και φωτισμού.
- Τοποθέτηση ενός χάρτινου διαδρόμου από την σκηνή μέχρι την έξοδο στον οποίο θα έμεναν οι κόκκινες πατημασιές μόλις θα έβγαζα τα παπούτσια στο τέλος.
- Προετοιμασία των μουσικών-performers και πέρασμα κάποιων σημείων πριν την παράσταση.

Φώτα παράστασης

- Στην παράσταση είχαμε επτά μικρούς προβολείς στους οποίους βάλαμε πάνω κάποια χρωματιστά φίλτρα.
- Στην σκηνή στο βάθος υπήρχαν δύο πιάνο με ουρά. Οπότε βάλαμε από έναν μπλε προβολέα μέσα σε κάθε πιάνο διότι οι αντανάκλασεις που έκαναν τα φώτα με το καπάκι του πιάνου ήταν καταπληκτικές.

- Τοποθετήσαμε από ένα κίτρινο προβολέα στην ηλεκτρική κιθάρα και έναν στο τυμπάνιο.
- Έναν κίτρινο-λευκό προβολέα στην Σφίγγα και δύο κόκκινους προβολείς μπροστά στην σκηνή για τις τρεις Μοίρες.
- Χρησιμοποιήσαμε τρία led φωτάκια χειρός που κρατούσαν οι Μοίρες και ένα λευκό φακό που κρατούσα ως Οιδίποδας-θνητός και έψαχνα με αυτόν μέσα στα παπούτσια.
- Από την αρχή της παράστασης ήταν αναμμένοι οι δύο μπλε προβολείς και οι δύο κίτρινοι.
- Στην συνέχεια όταν έβγαινε η Σφίγγα, ο συνεργάτης για τα φώτα Επαμεινώντας Τζιβένης είχε αναλάβει να ανάψει τον λευκό-κίτρινο προβολέα και να τον κλείσει όταν θα έφευγε.
- Επίσης η συνεργάτιδα Ηρώ Ζαλίμη ήταν υπεύθυνη για τους δύο μπροστινούς κόκκινους προβολείς τους οποίους άναβε όταν ξεκινούσαν οι τρεις Μοίρες τα soli τους.

Κοστούμια

Ρούχα της παράστασης.

- Φορούσαμε οι τρεις θνητοί μαύρο κοστούμι με άσπρη μπλούζα.
- Ο Σπύρος-ηλεκτρική κιθάρα και η Αναστασία Σοφία-τυμπάνιο μαύρο μπλουζάκι και μαύρο παντελόνι.
- Η Ειμαρμένη μαύρο μπλουζάκι και μαύρο κολάν.
- Η Σφίγγα κόκκινο φόρεμα.
- Και οι τρεις Μοίρες μαύρο μπλουζάκι με κόκκινη φούστα-παντελόνα.

Συντελεστές

• Σφίγγα	Στέλλα Βουτουφιανάκη –σοπράνο/performer
• Κλωθώ	Κατερίνα Σωτηράκη –ακορντεόν/performer
• Λάχεις	Ειρήνη Αλεξίου –κλαρινέτο/performer
• Άτροπος	Αλίκη Μαϊδώνη –τσέλο/performer
• Ειμαρμένη	Άννα Συμεωνίδου –performer
• Οιδίποδας-θνητός	Ορέστης Αργύρης –βιολί/performer
• Θνητοί	Ακριβός Ζερβός, Μαρία Ζαλίμη –performers
• Ηλεκτρική κιθάρα	Σπύρος Μισοκέφαλος

- Τυμπάνιο Αναστασία Σοφία Αναστασοπούλου
- Καλλιτεχνική διεύθυνση Ορέστης Αργύρης
- Χειριστές φωτισμού Ηρώ Ζαλίμη, Επαμεινώνδας Τζιβένης
- Σχεδιασμός αφίσας Άννα Συμεωνίδου

Υλικά-εξοπλισμός

- Κουβάρι με χοντρό νήμα
- Κουβάρι με λεπτό νήμα
- Παπούτσια (πολλά ζευγάρια)
- Ενισχυτής και πεταλιέρα ηλεκτρικής κιθάρας
- Μικρόφωνο και ενισχυτής
- Χαρτόνι λευκό
- Κόκκινη μπογιά
- Φίλτρα και 7 προβολείς
- 3 μπλε led φωτάκια χειρός
- 1 λευκός φακός
- Δοξάρι και ρετσίνι
- Κλαρίνο
- Ευφώνιο

4) Δομή και δραματουργία παράστασης

Επί σκηνής ο Οιδίποδας-θνητός, η ηλεκτρική κιθάρα, το τυμπάνιο, οι δύο θνητές-φιγούρες και η Ειμαρμένη

Εικόνα 1: Έναρξη ηλεκτρικής κιθάρας με τις δύο θνητές-φιγούρες να ψιθυρίζουν και τον Οιδίποδα-θνητό να ψάχνει μέσα στα παπούτσια.

Εικόνα 2: Είσοδος των Μοιρών από την πλατεία με φωνητικό αυτοσχεδιασμό μέχρι την σκηνή όπου δημιουργούν μονοπάτια με τα παπούτσια, οδηγούν τον Οιδίποδα-θνητό και φέρνουν το βιολί και τον στήνουν σαν άγαλμα.

Εικόνα 3: Είσοδος Σφίγγας και έναρξη του αινίγματος ενώ οι Μοίρες έχουν περάσει ένα νήμα από το βιολί που παράγει ήχο. Μόλις τελειώσει το νήμα και το αίνιγμα, συνεχίζει ο Οιδίποδας-θνητός με pizzicato μέχρι που αποχωρεί η Σφίγγα οπισθοχωρώντας.

Εικόνα 4: Έναρξη των soli των Μοιρών. Πρώτη η Κλωθώ, δεύτερη η Λάχεσις και τρίτη η Άτροπος. Έναρξη tutti για την είσοδο της Ειμαρμένης.

Εικόνα 5: Είσοδος Ειμαρμένης με το τυμπάνιο να μεταφράζει μουσικά τις κινήσεις της καθώς μετακινεί τους θνητούς στο χώρο. Ο Οιδίποδας-θνητός αρχίζει να περνάει ρετσίνι στο δοξάρι.

Εικόνα 6: Η Ειμαρμένη τυλίγει με νήματα τις θνητές-φιγούρες και τις τρεις Μοίρες ενώ ελέγχει μουσικά τις τρεις Μοίρες ανάλογα τις κινήσεις στα νήματα. Έπειτα αρπάζει το δοξάρι από τον Οιδίποδα-θνητό και παίζει με αυτό πάνω στα νήματα.

Εικόνα 7: Η Ειμαρμένη τυλίγει τον Οιδίποδα-θνητό, τον φέρνει στο κέντρο και φεύγει. Ο Οιδίποδας-θνητός λύνεται και βρίσκει ένα ζευγάρι παπούτσια που βρίσκονται από πάνω του, κόβει με το δοξάρι το σχοινί που κρέμονται και τα φοράει. Μόλις πέσουν τα παπούτσια οι θνητές φιγούρες ξεκινάνε να ψιθυρίζουν.

Εικόνα 8: Ο Οιδίποδας-θνητός κάνει τρία βήματα που στο καθένα υπάρχει μουσική κορύφωση-παύση-κείμενο. Τέλος βγάζει τα παπούτσια και φεύγει με το βιολί προς την έξοδο με pizzicato και κλείνει την πόρτα να ακουστεί δυνατά ο κρότος.

5) Ανάλυση της παράστασης

Στην αρχή της παράστασης βρίσκονται επί σκηνής οι δύο θνητοί στο βάθος, η ηλεκτρική κιθάρα με το τυμπάνιο αριστερά της σκηνής, η Ειμαρμένη κάθετη στο πιάνο πίσω αριστερά και ο Οιδίποδας-θνητός στο κέντρο της σκηνής σε εμβρυακή στάση πίσω από έναν όγκο παπουτσιών. Οι δύο θνητοί στο βάθος, έχουν δεμένο στο λαιμό τους ένα σκοινί που καταλήγει σε ένα παπούτσι. Τα παπούτσια στην παράσταση συμβολίζουν πολλά πράγματα όπως το αποτύπωμα - ίχνος που αφήνει ο καθένας στον κόσμο αυτό, την επαφή με την γη, τις ρίζες και την καταγωγή. Ακόμα και την ταυτότητά του. Οι θνητοί πίσω είναι δεσμευμένοι και εγκλωβισμένοι με μία ταυτότητα, με το παρελθόν τους και με την μοίρα τους. Η Ειμαρμένη ως η μέγιστη μοίρα κάθετη ακίνητη και ατάραχη παρακολουθώντας χωρίς καμία ανησυχία τις ζωές όλων. Στην αρχή ξεκινάει η παράσταση με την ηλεκτρική κιθάρα, τους δύο θνητούς πίσω να ψιθυρίζουν και τον Οιδίποδα-θνητό να βγαίνει πίσω από τα παπούτσια και με ένα φακό να ψάχνει και να αναζητεί κάτι ανάμεσα στα παπούτσια. Αυτό που αναζητεί ίσως είναι η καταγωγή του, οι ρίζες του και η ταυτότητά του. Δοκιμάζει τα παπούτσια να δει που ανήκει η περπατησιά του. Καθώς ψάχνει αρχίζουν να κατεβαίνουν πίσω από την πλατεία σε τρεις διαδρόμους οι τρεις Μοίρες ψέλνοντας ένα τραγούδι για τις μοίρες και τον θνητό. Μόλις φτάσουν στην σκηνή παίρνουν παπούτσια και τα πετάνε το ένα πίσω από το άλλο

ελέγχοντας και οδηγώντας τον Οιδίποδα-θνητό όπου θέλουν αυτές μέσω μιας σπείρας που δημιουργείται. Ο Οιδίποδας-θνητός πατάει πάνω στα παπούτσια που του βάζουν οι Μοίρες και καταλήγει στο σημείο όπου θα συναντήσει την Σφίγγα με το αίνιμά της. Πριν να συναντήσει την Σφίγγα, οι τρεις Μοίρες του φέρνουν ένα βιολί και ένα δοξάρι και το τοποθετούν πάνω του. Το δοξάρι το αφήνουν στα πόδια του και του δίνουν ένα κουβάρι με νήμα να κυλάει πάνω στις χορδές το οποίο το χειρίζονται οι τρεις Μοίρες. Στην συνέχεια εμφανίζεται η Σφίγγα που τραγουδάει το αίνιγμα και εκείνος απαντάει μουσικά και το λύνει. Μόλις τελειώνει το νήμα συνεχίζει με pizzicato και καταλήγει σε μια μουσική συνομιλία με την Σφίγγα ώσπου εκείνη ηττημένη υποχωρεί. Μόλις φύγει η Σφίγγα αρχίζουν τα soli τους οι τρεις Μοίρες και παρουσιάζουν μουσικά την ταυτότητά τους. Ξεκινάει η Κλωθώ στην συνέχεια η Λάχεσις και τέλος η Άτροπος. Μόλις τελειώσουν αρχίζουν ένα tutti για την είσοδο της Ειμαρμένης μαζί με το τυμπάνιο το οποίο μεταφράζει μουσικά την κίνηση της Ειμαρμένης. Σε αυτό το σημείο ο Οιδίποδας-θνητός παίρνει το δοξάρι από κάτω και αρχίζει να του περνάει ρετσίνι σε μια διαδικασία προετοιμασίας. Τότε η Ειμαρμένη πλησιάζει τους δύο θνητούς και πετώντας το παπούτσι που είναι δεμένοι μέσα στον χώρο, τους κινεί και τους πάει όπου θέλει με τους θνητούς να μην προβάλλουν καμία αντίσταση. Με τον τρόπο αυτό θα τους τοποθετήσει εκεί που θέλει, μπροστά από ένα μουσικό όργανο το οποίο οι θνητοί δεν τολμούν να ακουμπήσουν διότι είναι παραδομένοι στην μοίρα τους. Τότε η Ειμαρμένη παίρνει ένα μεγάλο κουβάρι με νήμα και αρχίζει να τους τυλίγει όλους ενώ τον Οιδίποδα-θνητό τον αφήνει αρχικά απ' έξω. Καθώς αρχίζει η Ειμαρμένη να τους δένει όλους η μουσική αλλάζει και γίνεται πιο έντονη και αιχμηρή. Μόλις τους τυλίξει όλους πάει στο κέντρο και αρχίζει να χειρίζεται τα νήματα και να ελέγχει μουσικά τις Μοίρες. Στην συνέχεια πηγαίνει προς το μέρος του Οιδίποδα-θνητού και αρπάζει το δοξάρι από τα χέρια του και αρχίζει να χειρίζεται με αυτό τα νήματα δημιουργώντας διαφορετικές μουσικές υφές. Ανάλογα με τις κινήσεις της στα νήματα, τις μεταφράζουν μουσικά οι τρεις Μοίρες. Μόλις τελειώσει την δράση με τα νήματα τυλίγει αυτήν την φορά και τον Οιδίποδα-θνητό και τον τραβάει προς το κέντρο ενώ αυτός αντιστέκεται. Όταν τον φέρει στο κέντρο φεύγει και ο Οιδίποδας-θνητός προσπαθεί να ξεμπλεχτεί και να ελευθερωθεί ενώ οι Μοίρες παίζουν-μεταφράζουν μουσικά αυτήν την μάχη. Μόλις καταφέρει και ελευθερωθεί επικρατεί σιγή. Πάνω από τον Οιδίποδα-θνητό κρέμεται ένα ζευγάρι παπούτσια. Μόλις τα βλέπει παίρνει το δοξάρι και αρχίζει να προσπαθεί να κόψει το σκοινί για να πέσουν ενώ η Άτροπος με το τσέλο μεταφράζει μουσικά το κόψιμο του σκοινιού. Όταν πέσουν τα παπούτσια ο Οιδίποδας-θνητός αρχίζει να τα δοκιμάζει ενώ ξεκινάνε οι θνητοί να ψιθυρίζουν πάλι και οι τρεις Μοίρες να παίζουν παρατηρώντας τον. Μόλις ο Οιδίποδας-θνητός τα φορέσει και πάει να κάνει το πρώτο βήμα η ένταση κορυφώνεται μαζί με το τυμπάνιο μέχρι να πατήσει το πρώτο βήμα του. Όταν το πατήσει έχουμε γενική παύση από όλους και βγαίνει η Σφίγγα και απαγγέλει από το κείμενο του Heiner Muller "Οιδίποδα σχόλιο" την φράση «Απ' το σκοτάδι

πετιούνται και του γυρίζουν τα δίχτυα, στις θηλιές ακολουθώντας ». Τότε ο Οιδίποδας-θνητός πάει να κάνει άλλα δύο βήματα με την ένταση στην μουσική να ανεβαίνει μέχρι την επόμενη παύση που απαγγέλει η Σφίγγα «Το δικό του ίχνος, τον προλαβαίνει το δικό του βήμα : Αυτόν. ». Πάει να κάνει ένα ακόμα βήμα με μεγαλύτερη μουσική ένταση αυτή τη φορά από τις τρεις Μοίρες και το τυμπάνιο. Πάλι παύση και απαγγελία από την Σφίγγα «Και η βάση του είναι η κορυφή του : στον γύρο προσπέρασε τον χρόνο Πιασμένος στη φορά, **εγώ και τέλος κανένα**, ο ίδιος του ο εαυτός. ». Σε αυτό το σημείο ενώ ο Οιδίποδας-θνητός έχει βρει αυτό που έψαχνε, τα παπούτσια του, την ταυτότητά του, παρατηρεί ότι τα παπούτσια που φοράει είναι δεμένα με ένα σκοινί που το ελέγχει η Ειμαρμένη. Αυτό που έψαχνε και βρήκε, την ταυτότητά του δηλαδή, του είναι βάρος και όχι λύτρωση. Έτσι αποφασίζει να ελευθερωθεί από όλα. Τα παπούτσια, την ταυτότητά του, το παρελθόν του. Αυτήν την φορά προσπαθεί να φτάσει το βιολί αλλά δεν μπορεί γιατί είναι δεμένος από τα παπούτσια. Αρχίζει τότε να προσπαθεί να τα βγάλει και να φτάσει το βιολί ενώ μουσικά η ένταση και η κορύφωση έχει φτάσει πολύ ψηλά καθώς πρόκειται για μια σύγκρουση με τις Μοίρες αφού προσπαθεί να ξεφύγει από την πορεία που του είχαν στήσει από την αρχή. Τελικά καταφέρνει και βγάζει τα παπούτσια, αποτινάζει την μοίρα του, την ταυτότητα και το παρελθόν του. Τότε η Σφίγγα απαγγέλει «Μες την ελευθερία του ανθρώπου στα δόντια του ανθρώπου Ανάμεσα Πάνω σε υπερβολικά λίγα πόδια, με υπερβολικά λίγα χέρια το χώρο αδράχνει.». Ο Οιδίποδας-θνητός παίρνει το βιολί και πηδάει κάτω από την σκηνή και φεύγει προς την έξοδο παίζοντας rizzicato στο βιολί ξυπόλυτος και ελεύθερος. Καθώς περπατάει βλέπουμε στο χαρτόνι που είναι στο πάτωμα να αφήνει κόκκινες πατημασιές, κόκκινα ίχνη πίσω του που φανερώνει την μάχη που έδωσε αυτός ο άνθρωπος με την μοίρα του και το ότι πέρασε κάποτε από εδώ. Τέλος αφού βγει έξω από την μεγάλη πόρτα του αμφιθεάτρου την κλείνει με δύναμη και ακούγεται ένας μεγάλος κρότος και σβήνουν τα φώτα. Ίσως ένα χτύπημα αφύπνισης. Τέλος.

Στόχοι και συμπεράσματα

Κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας της παράστασης αλλά ιδιαίτερα μετά το πέρας της κατέληξα σε κάποια συμπεράσματα.

Αρχικά, το συγκεκριμένο πρότζεκτ από μια γενικότερη ματιά προσφέρει εργαλεία και έμπνευση για την δημιουργία μιας μουσικής παράστασης από το μηδέν. Ο θεατής ή ο αναγνώστης της παρούσας εργασίας λαμβάνει πληροφορίες για το πως μπορεί κάποιος να αφηγηθεί μια ιστορία συνδυάζοντας την μουσική, το θέατρο και τον χορό με εργαλείο τον κατευθυνόμενο αυτοσχεδιασμό, αλλά και τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσει για την επίτευξη αυτού του σκοπού.

Η έρευνα αφορούσε την αφήγηση μιας ιστορίας μέσω του κατευθυνόμενου αυτοσχεδιασμού από εμένα και πώς το κείμενο, οι συνθήκες, τα αντικείμενα και οι δράσεις θα επιδράσουν στους μουσικούς. Συγκεκριμένα από τη μουσική πλευρά του εγχειρήματος αυτού, είναι γεγονός ότι μέσα από όλη αυτή τη διαδικασία ο μουσικός που συμμετέχει "μεταμορφώνεται" σε performer. Εκμεταλλευόμενοι τις υποδείξεις του δημιουργού, οι μουσικοί κατάφεραν να εξελίξουν τους εαυτούς τους μουσικά ή να ανακαλύψουν πτυχές που τους ήταν άγνωστες καθώς οι ίδιοι δημιούργησαν αυτοσχεδιασμούς που είχαν αντιθέσεις και διέφεραν μεταξύ τους. Οι μουσικοί αυτοσχεδιασμοί από τη διαδικασία των προβών είχαν αποτυπωθεί στο μυαλό και το σώμα κάθε μουσικού με κάποια δράση ή κίνηση και καταγράφονταν στην μνήμη τους. Η χρήση κειμένου, αντικειμένων, κίνησης και δράσεων επέδρασαν θετικά στους μουσικούς εφόσον επέτυχαν την απελευθέρωση του σώματος τους, του μυαλού και του ψυχισμού τους γεγονός που οδηγεί κατ' επέκταση στην απελευθέρωση της μουσικότητάς τους. Απόρροια αυτών των συνθηκών ήταν η δημιουργία αυτοσχεδιασμών που το ενδιαφέρον τους ήταν μεγάλο καθώς ποίκιλλαν μεταξύ τους.

Η έννοια της μετάπραξης του Γιάννη Χρήστου εφαρμόστηκε επιτυχώς από τους μουσικούς εφόσον ξέφυγαν από τη λογική του να παίξουν ορθά το μουσικό τους όργανο (έννοια της πράξης). Διευρύνθηκαν οι δυνατότητες χρήσης ενός μουσικού οργάνου εφόσον οι συμμετέχοντες προέβησαν σε πειραματισμούς.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της παραπάνω διαδικασίας που παρουσιάστηκε στην παράσταση είναι η χρήση ενός κουβαριού νήματος στη θέση του δοξαριού στο παίξιμο του βιολιού, όπως και η δημιουργία ενός ηχοτοπίου με το δοξάρι και το ρετσίνι . Επακόλουθο είναι λοιπόν ότι η παραπάνω διαδικασία οδηγεί στη βιωματική σύνδεση των μουσικών με τις έννοιες της πράξης και της μετάπραξης και την βαθύτερη κατανόηση τους.

Τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να εμπνεύσουν την καλλιτεχνική αλλά και την ακαδημαϊκή κοινότητα να επιχειρήσουν τη δημιουργία μιας μουσικής παράστασης με τα εργαλεία που πρότεινα ως οδηγό καθώς ήταν αποτελεσματικά και πυροδοτούν την δημιουργικότητα και την ελευθερία των εκτελεστών και του δημιουργού. Μέσω αυτής της διαδικασίας μπορεί να πειραματιστεί κανείς και εν τέλει να αποκαλυφθούν ίσως πολλές διαφορετικές χρήσεις ενός μουσικού οργάνου με τρόπο που δε συνηθίζεται έως τώρα και να φανερωθεί κάτι απρόσμενα ποιητικό.

Αντί επιλόγου

Από το άρθρο με τίτλο «Ένα 'πιστεύω' για τη μουσική» του Γιάννη Χρήστου (1966: 146): 1. Με απασχολεί η μεταμόρφωση των ακουστικών ενεργειών σε μουσικές. 2. Βασικά, το νόημα της μουσικής αποτελεί συνάρτηση των δυνατοτήτων μας στο να έχουμε την εμπειρία τέτοιων μεταμορφώσεων. Μουσική χωρίς νόημα για ένα πρόσωπο, ενδέχεται όχι μόνον να είναι έγκυρη για ένα άλλο, αλλά μπορεί να το πλήξει με τη δύναμη μιας αποκάλυψης (λ.χ. μπορεί ένα άτομο να ακούει μια μουσική και να μην μπορεί να τη συνδέσει με τίποτε απ' όλα όσα του είναι γνωστά ως τώρα. Ωστόσο έχει την αίσθηση ότι κάτι τον αγγίζει). 3. Τα σημεία ενδιαφέροντος σε μία σύνθεση είναι εκείνα ακριβώς στα οποία επέρχονται αυτές οι μεταμορφώσεις, αν και η διαχωριστική γραμμή δεν είναι ποτέ καθορισμένη. 4. Τόσο για τον ακροατή όσο και για τους συνθέτες, υπάρχει ο κίνδυνος να ξελογιαστούν από την πόρνη της διακόσμησης. 5. Μέγα μέρος της μουσικής που γράφτηκε κατά τη διάρκεια της ιστορικής περιόδου της τέχνης τούτης, υπέκυψε στους πειρασμούς αυτούς σε βαθμούς ποικίλους. Και τούτο περιλαμβάνει και την περίοδο που εκτείνεται από τις αρχές της πολυφωνίας, με τα γνωστά τεχνάσματα της γραφής, ως τη σημερινή εποχή του σειραϊσμού, των σχολών του «τυχαίου» στη μουσική (αλεατορική μουσική) καθώς και των ηλεκτρονικών υπολογιστών. 6. Η διακοσμητική και η αισθητική αποτέλεσαν και αποτελούν ρωμαλέα αρνητικούς παράγοντες στη μουσική. 7. Ένας χειρισμός των ακουστικών συμβάντων που δεν κατορθώνει να γεννήσει μεταμορφωτικές δραστηριότητες δεν επιτυγχάνει περίπου τίποτε άλλο από τον κατά μάλλον ή τον αισθητικό και διακοσμητικό κορεσμό ενός ακουστικού χώρου. Ακόμη και η «ωραία» μουσική μπορεί να αποβεί αηδιαστική. 8. Αντίθετα προς ότι συνηθίζουν να υποστηρίζουν κατά της εποχής των καιρών μας, οι συχνά εκρηκτικές μέθοδοί της, που σκανδαλίζουν, μπορεί να είναι συμπτώματα της ανάγκης για απελευθέρωση από μια κληρονομημένη αισθητική και εφθαρμένα πρότυπα σκέψης. 9. Κάθε μουσική δοκιμάζει αυτές τις μεταμορφώσεις, μέσα στα πλαίσια ενός αισθητικού χαρακτηριστικού αυτής της συγκεκριμένης εποχής. 10. Η πεισματική μεταφύτευση μιας εποχής σε μιαν άλλη, ή της μιας γενεάς σε μιαν άλλη γενεά, όχι μόνο είναι μάταιη και δίχως κύρος, αλλά αποτελεί και μια δήλωση πνευματικής χρεοκοπίας

Βιβλιογραφία

Leotsakos, G. "Christou, Jani." In *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, ed. S. Sadie. London: Macmillan Publishers, 2001.

Lucciano, A. M. *Jani Christou. The Works and Temperament of a Greek Composer. Contemporary Music Studies*, vol. 18. Translated by Catherine Dale. Australia: Harwood Academic Publishers, 2000.

Müller, H. Δύστηνος Άγγελος. Εκδόσεις Άγρα. Μετάφραση Ελένη Βαροπούλου. 2001.

Ngman, M. Πειραματική μουσική. Εκδόσεις Οκτώ. Μετάφραση Στεφάνου Δανάη. Νοέμβριος 2011.

Γεροσίμου, Μ. «Γιάννης Χρήστου: Η κυρία με τη στρυχνίνη». Πτυχιακή εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών, 2009.

Δεληγιάννης, Α. «Γιάννης Χρήστου: Μυστήριο». Πτυχιακή εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών, 2007.

Παπαϊωάννου, Γιάννης. Γ. (1970). Ο Γιάννης Χρήστου και η Μεταφυσική της Μουσικής. Αθήνα: Ελληνικός Σύνδεσμος Σύγχρονης Μουσικής.

Σοφοκλής. Οιδίπους. Εκδόσεις Bibliotheque . Μετάφραση Μίνως Βολανάκης. Αθήνα 2014.

Χρήστου, Γ. «Ένα 'πιστεύω' για τη μουσική». Εποχές 34 (Φεβρουάριος 1966) σελ. 146.